

Vácrátóti anix – üzenetek a múltból

A Vácrátóti Hírmondó tavaszi számában egy 108 éve feladott vácrátóti képes levelezőlapot mutatok be az olvasóknak. Ekkor még csak hosszú címzésű lapok készültek, ami azt jelenti, hogy a hátlapra

csak a címzés és a bélyeg került, és csak az első oldalra, a kép mellé, köré lehetett az üzenetet írni. A Rátóth u. p. Vác szöveg jelentése csupán annyi, ekkor még nem létesült Rátóthon postahivatal,

ezért a faluhoz legközelebit, a vácit jelölték a lapon, mint u= utolsó, p=posta.

A címzett dr. Rózsahegy Gyula kanonok Gödöllőn. A képeslap rövid üzenete: „Tisztelt Nagyságos uram! Szíves megem-

lékezését és jókívánságait köszöni őszinte tiszteletjével: Ivánka Pál”

Ki volt a lap írója? Dr. Ivánka Pál jogász, Újpest díszpolgára, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye szolgálatában állt. 1883-tól tiszteletbeli aljegyző, 1889-ben szolgabíró, a következő évben váci járási főszolgabíró. Pest vármegye egyik vezetőjeként 1904-05-ben tiltakozott az uralkodó által törvénytelen, alkotmányellenes módon kinevezett kormány (a Fejérváry Géza elnökletével vezetett darabont-kormány) tevékenysége ellen. Újpest, az akkori nagyközség 1906. július 19-én díszpolgárává választotta.

A képen a helyi bortokos bojár Vigiázó család kastélya körül kiépített angolkert (a mai Botanikus Kert) részlete és az abban felépült romantikus vízimalom látható.

Volentics Gyula

Miért gágognak hangosan a libák Rátóton?

Rátót száz évvel ezelőtt igen kis falu volt. Libatollal bélelt kis házikókban laktak benne az emberek, akik földműveléssel, állattenyésztéssel és egymással foglalkoztak.

Isten csodájának tartották, hogy a falu közepén egy gyönyörű erdő és növényparadicsom kínál

ja természetes pompáját! Ezért kőfallal vették körül, no meg azért is, hogy a rátóti legények ne

tudjanak létrával keresztülmenni rajta. A templomot is közelebb tölték a kerthez. Rátótia jelentős mennyiségű tökmagot és napraforgómagot termelt, melyet szekérszámra hordták a váci piacra. Cserébe Rubintos Hajnalt hoztak haza, mert az itteni szőlőből, csak Rátóti Merengőt tudtak kipréselni, melytől az atyafiaknak még csak csettinteni sem volt kedvük.

Rátótia tökmag-kereskedelmi monopolhelyzetét megerősítette az időközben megszerzett szekérmegállítói jog, melyet jól karbantartott útjaikkal érde-

meltek ki. A falun áthaladó idegen szekereket megállíthatták, és ha az tökmagot szállított, minden tizediket megtarthatták maguknak. Az ily módon felhalmozott anyagi alapból kastélyt építettek a növényparadicsomban.

A sikeren felbuzdulva kísérletező kedv vett erőt az embereken. Tojásból akarták szaporítani a csikókat. A paradicsomból pedig boszorkánytejet készíteni. A szőlőmagból gyöngyöt, a dinnyéből pálinkát, a szilvából festéket, a mákból függőnyt, a dióhéjból cserepet, a tökből

lopótököt, a dinnyehéjből hordót, a napraforgóból kereket. Lázban égett a falu apraja-nagyja. Még a töktermésüket is elhanyagolták. De rá kellett jönniük, hogy kevés az eredmény.

Közben elfogyott a pénzük, igencsak kellett a zsebben kotorászniuk, ha csak néhány tökmagot is akartak találni. Úgyhogy libalopó napokat kellett rendezniük, hogy helyrebillenjen a gazdasági egyensúly. De rájöttek, hogy ez nem is olyan egyszerű, mert ilyenkor a szegény pára igencsak gágog, meg aztán a kutya is mindjárt ugatásba kezd.

Ezért aztán gépesíteni kezdték a töktermesztést. Hosszú évek múltán eljutottak addig, hogy

